

Reislustige kanoet heeft een kleine maag

Biologie Karakterverschillen tussen wadvogels leiden tot verschillende voedselstrategieën, blijkt uit Nederlands onderzoek in veld en lab.

Hoe minder vet de kanoet en hoe kleiner zijn maag, hoe verder de vogel bereid is te reizen om schelpen bij elkaar te scharrelen. Dat blijkt uit experimenten en veldonderzoek van Nederlandse ornithologen (*Proceedings of the Royal Society B*, 26 maart). Biologen dachten altijd dat de dieren met veel vetreserves en grote magen juist reislustiger waren.

Kanoeten (*Calidris canutus*) zijn wadvogels die vooral van schelpdieren leven. Ze slikken de schelpen met schaal en al door. Pas in de sterke spiermaag wordt de schelp gekraakt.

Er zijn reislustige en honkvaste kanoeten. Reislustige vogels struinen van Engeland tot aan Nederland en Duitsland wadplaten af, op zoek naar schelpen in het zand. Honkvaste kanoeten beperken zich tot één gebied, zoals het Nederlandse wad.

De Nederlandse biologen vingen 23 kanoeten op de zandplaat Griend in de Waddenzee bij Harlingen. Met een echoscoop stelden de onderzoekers de omvang van de spiermaag vast. In een overdekt stuk kunstwad van zeven bij zeven meter stelden ze vast hoe verkennend de kanoeten wa-

Kanoeten op het Wad.

FOTO JAN VAN DE KAM

ren. Na de experimenten werden de vogels geringd en vrijgelaten, om te zien waar ze later op zouden duiken. Deze onderzoeksofzet is uniek: het is voor het eerst dat biologen het karakter van dezelfde vogels in het lab én in het wild onderzoeken.

In het lab zetten de onderzoekers de kanoeten op dieet van mossels zonder schelp. De grootte van de spiermaag van een kanoet is vooral afhankelijk van wat hij de afgelopen paar weken at. Als een kanoet veel stevige schalen kraken moet, groeit zijn maag groter en gespierder.

Na het mosseldieet werden de kanoetenmagen inderdaad kleiner, maar honkvaste vogels werden daarvoor niet minder honkvast.

De biologen concluderen daaruit dat het karakter van de kanoet de omvang van zijn maag bepaalt, en niet andersom. Ze denken dat reislustige kanoeten meer schelpen met zachte schalen vinden en eten. Daardoor hebben de vogels minder vetreserves en een kleinere maag, wat ze weer compenseren door prooien van hogere kwaliteit (met zachte schalen) te eten. **Lucas Brouwers**